

**Sprawozdanie za 2015 r.
z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu
z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.**

1. Rodzinna piecza zastępcza

1.1 Efekty pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

- w 2015 r. objęto opieką 91 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 132 dzieci,
- prowadzono nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w wyniku którego pozyskano 3 małżeństwa do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, dzięki czemu uzyskano dodatkowe miejsca dla dzieci w pieczy,
- kwalifikowano osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydano zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia 3 nowym rodzinom,
- organizowano szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (za pośrednictwem Katolickiego Centrum Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej w Krośnie), w wyniku którego przeszkolono kolejnych 6 osób,
- umożliwiono kandydatom na rodziców zastępczych w czasie szkolenia odbycie dodatkowo obowiązkowych praktyk (niezbędnych do uzyskania kwalifikacji) w zawodowych rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- przeszkolono 30 osób tworzących rodziny zastępcze spokrewnione w celu wzmocnienia ich kompetencji,
- dodatkowo biorąc pod uwagę potrzeby rodzin zastępczych, zapewniono im szkolenie mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, wsparcie oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, które prowadził zaproszony specjalista, dr psychologii i psychoterapeuta (tematyka szkolenia obejmowała m.in.: "Problematykę więzi emocjonalnych w systemie rodzinnym", "Doświadczenie traumy rozwojowej oraz jej długotrwałe skutki", "Psychologiczny profil dziecka z FAS"),
- zapewniono rodzinom zastępczym pomoc i wsparcie w ramach utworzonej przez rodziny zawodowe grupy wsparcia,
- ściśle współpracowano ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z sądem, ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami oświatowymi oraz podmiotami leczniczymi, jak też kościołami,
- nawiązano współpracę z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodzin na rzecz utrzymywania kontaktów przez rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych oraz podtrzymywania więzi rodzinnych w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin naturalnych,
- nawiązano współpracę również z wszystkimi szkołami, do których uczęszczają wychowankowie rodzin zastępczych celem kontroli ich wyników w nauce oraz zachowania,

- prowadzono poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy,
- zapewniano pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywano okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej (dzieci powyżej 3 lat nie rzadziej niż raz na 6 m-cy, poniżej lat 3 nie rzadziej niż raz na 3 m-ce),
- zgodnie z ustawą zorganizowano 4 razy w roku posiedzenia Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci w celu oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy, na które zapraszano ich rodziców biologicznych oraz przedstawicieli współpracujących instytucji,
- umożliwiono dostęp do specjalistycznej pomocy, udzielono 54 porad psychologicznych rodzinom wymagającym wsparcia oraz dzieciom, w tym również w miejscu ich zamieszkania,
- kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzono badania psychologiczne oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, w tym na prośbę Sądu sporządzono 15 opinii o spełnianiu lub braku spełniania przez kandydatów warunków na rodzinę zastępczą,
- udzielano pomocy na prośbę Sądu w poszukiwaniu rodzin zastępczych dla dzieci, jak również współpracowano z kuratorami w interwencyjnych umieszczeniach dzieci w pieczy zastępczej (11 razy podjęto czynności związane z wykonaniem zarządzeń opiekuńczych),
- zapewniono rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwo, mające na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego informacje o 7 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, z których wobec 4 uzasadniono przysposobienie. Decyzją Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie wszystkie 4 zakwalifikowano do adopcji oraz umieszczono w rodzinach przysposabiających,
- sprawowano nadzór nad prawidłowością funkcjonowania rodzin zastępczych,
- 1 rodzinę zastępczą rozwiązano z powodu stwierdzonych nieprawidłowości w realizacji swojej funkcji,
- 2 dzieci z rodzin zastępczych powróciło do rodziny biologicznej,
- doprowadzono do połączenia rozdzielonego rodzeństwa poprzez umieszczenie małoletnich w jednej rodzinie zastępczej na terenie powiatu ich pochodzenia,
- 28 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych przydzielono pomoc finansową na kontynuację nauki, 3 z nich usamodzielniało się,
- aktualizowano nałożony na starostę obowiązek prowadzenia rejestru rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz rejestru kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia tych funkcji,
- zorganizowano uroczystość Dnia Rodzicielstwa Zastępczego dla opiekunów zastępczych oraz dzieci w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kolejnych kandydatów,

- zatrudniono następnego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, co umożliwiło objęcie opieką kolejnych rodzin zastępczych,
- umożliwiono systematyczne podnoszenie kwalifikacji koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach i konferencjach,

1.2 efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

- w 2015 r. objęto opieką 4 koordynatorów i pracownika socjalnego 91 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 132 dzieci,
- w czasie wizyt udzielano wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy, udzielano wskazówek i pomagano w ich realizacji, jak też sprawowano nadzór nad prawidłowością funkcjonowania rodzin zastępczych,
- sporządzono we współpracy z rodzinami zastępczymi oraz asystentami rodzin (w przypadku, gdy rodzinie został przydzielony) 107 planów pomocy dzieciom oraz 25 planów usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych,
- przygotowano, wspomagano i kontrolowano realizację planów pomocy dzieciom objętym opieką koordynatora,
- udzielano pomocy rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu z dzieckiem,
- zapewniono rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, kierowano i umawiano na konsultacje medyczne oraz udzielono 54 porad psychologicznych rodzinom wymagającym wsparcia, w tym również w miejscu ich zamieszkania,
- zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego informacje o 7 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, z których wobec 4 uzasadniono przysposobienie. Decyzją Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie wszystkie 4 zakwalifikowano do adopcji oraz umieszczono w rodzinach przysposabiających,
- dokonywano wizytacji rodzin zastępczych według potrzeb, nie rzadziej niż raz w miesiącu oraz dokonywano okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej (dzieci powyżej 3 lat nie rzadziej niż raz na 6 m-cy, poniżej lat 3 nie rzadziej niż raz na 3 m-ce),
- zgodnie z ustawą uczestniczono 4 razy w roku w posiedzeniu Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci w celu oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy, na które zapraszano ich rodziców biologicznych oraz przedstawicieli współpracujących instytucji,
- udzielano wsparcia 25 pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 1 rodzinę zastępczą rozwiązano z powodu stwierdzonych nieprawidłowości w realizacji swojej funkcji,
- 2 dzieci z rodzin zastępczych powróciło do rodziny biologicznej,
- doprowadzono do połączenia rozdzielonego rodzeństwa poprzez umieszczenie małoletnich w jednej rodzinie zastępczej na terenie powiatu ich pochodzenia,
- 28 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych przydzielono pomoc finansową na kontynuację nauki, 3 z nich usamodzielniało się,

- sporządzono na prośbę Sądu 15 opinii o spełnianiu lub braku spełniania przez kandydatów warunków na rodzinę zastępczą,
- udzielano pomocy na prośbę Sądu w poszukiwaniu rodzin zastępczych dla dzieci, jak również współpracowano z kuratorami w interwencyjnych umieszczeniach dzieci w pieczy zastępczej (11 razy podjęto czynności związane z wykonaniem zarządzeń opiekuńczych) - nawiązano współpracę z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodzin na rzecz utrzymywania kontaktów przez rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych oraz podtrzymywania więzi rodzinnych w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin naturalnych,
- nawiązano współpracę również z wszystkimi szkołami, do których uczęszczają wychowankowie rodzin zastępczych celem kontroli ich wyników w nauce oraz zachowania,
- współorganizowano uroczystość Dnia Rodzicielstwa Zastępczego dla opiekunów zastępczych oraz dzieci w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kolejnych kandydatów,
- systematycznie podnoszono kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i konferencjach oraz uzyskanie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

1.3 Świadczenia dla rodzin zastępczych

- W ciągu 2015 r. wypłacono świadczenia 91 rodzinom zastępczym, w których przebywało 132 dzieci.
Na dzień 31 grudnia 2015 r. pozostało 86 rodzin zastępczych, w których przebywało 117 dzieci, w tym :
 - 5 rodzin zawodowych – 15 dzieci
 - 26 rodzin niezawodowych – 30 dzieci
 - 55 rodzin spokrewnionych – 72 dzieci
- W 2015 r. powstało 10 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 14 dzieci, w tym :
 - spokrewnione - 6 rodzin - 9 dzieci
 - niezawodowe - 4 rodziny - 5 dzieci
 W działających już rodzinach zastępczych zawodowych umieszczono 2 kolejnych dzieci,
- Dzieci umieszczone zostały w rodzinach zastępczych z powodu:
 - niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców naturalnych – 12 dzieci
 - uzależnienie od alkoholu - 3
 - matka naturalna niepełnoletnia - 1
- Kwoty świadczenia miesięcznego dla rodzin zastępczych na każde dziecko:
 - spokrewnionych - 660 zł
 - niezawodowych - 1000,00 zł
 - zawodowych - 1000,00 zł
- Kwoty przyznane na świadczenia fakultatywne :
 - wypoczynku – w łącznej kwocie 15.224 zł, dla 26 dzieci

- dofinansowanie kosztów utrzymania domu jednorodzinnego, energii elektrycznej i ciepłej (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych) – dla 3-ch rodzin zawodowych w łącznej kwocie – 8.471 zł, w tych rodzinach wychowuje się 8 dzieci pochodzących z innych powiatów a więc świadczenie jest refundowane przez powiaty: radomszczański, tarnowski i kolbuszowski,
- jednorazowa pomoc na zagospodarowanie nowo przyjętego dziecka do rodziny zastępczej – dla 6 rodzin na łączną kwotę 11.750 zł,
- Na terenie naszego Powiatu było umieszczonych 24 dzieci, które pochodzą z innych powiatów i powiaty te finansują ich pobyt w rodzinach zastępczych. Są to powiaty: radomszczański, ostrowiecki, przeworski, lubaczowski, piotrkowski, kolbuszowski, świdnicki, legionowski, przemyski, oraz miasto Przemyśl, miasto Sosnowiec, miasto Tychy. Powiaty te w 2015r. zwróciły koszty utrzymania swoich wychowanków w rodzinach zastępczych na terenie naszego Powiatu na kwotę 389.227,13 zł,
- 28 dzieci pochodzących z naszego Powiatu było umieszczonych w innych powiatach, ich pobyt w rodzinie zastępczej finansowany jest przez nasz Powiat. Są to powiaty : łańcucki, strzyżowski, rzeszowski, lubaczowski, przeworski, krośnieński, przemyski oraz gmina miejska Krosno, miasto Rzeszów i miasto Tarnów. W roku 2015 Powiat Jarosławski zwrócił w/w powiatom koszty utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego Powiatu w rodzinach zastępczych na ich terenie w kwocie 304.913,26 zł,
- Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt. Odstąpienie od naliczania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej może nastąpić ze względu na trudną sytuację materialną rodzica naturalnego. W roku 2015 wydano 70 decyzji odstępujących od naliczania odpłatności rodzicom naturalnym uwzględniając ich trudną sytuację materialną. Czoro rodziców naturalnych, których sytuacja materialna pozwalała na naliczenie im odpłatności za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej zostało zobowiązanych do ponoszenia odpłatności na łączną kwotę 3.898,80 zł miesięcznie. Rodzice na których został nałożony obowiązek ponoszenia odpłatności nie wywiązują się ze swojego obowiązku i prowadzone jest wobec nich postępowanie egzekucyjne,
- Wszczęto w roku ubiegłym postępowanie w sprawie zasądzenia alimentów od rodziców naturalnych wobec 9 rodziców, z tego 8 rodzicom zostały alimenty zasądzone. Łącznie od 2012 roku wszczęto postępowania o zasądzenie alimentów od 61 rodziców biologicznych. Z informacji uzyskanych od rodzin zastępczych wynika, że rodzice biologiczni uiszczają alimenty na swoje dzieci na ogólną kwotę ok. 2.500 zł miesięcznie,
- Udało się uzyskać z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotacje na pokrycie kosztów realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na kwotę 43.200,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatora pieczy zastępczej,
- Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki w wysokości 10% do 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w zależności od okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W związku z powyższym następujące gminy : Miasto Jarosław i Radymno, gmina Chłopice, Pruchnik, Wiązownica, Radymno, Laszki i Pawłosiów, zwróciły wydatki poniesione przez Powiat na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej w łącznej kwocie 115.149,85 zł, z tego Miasto Jarosław – 60.763,14 zł,

- Ogółem na świadczenia dla rodzin zastępczych mieszkających w naszym Powiecie wydano 1.373.636,59 zł.

1.4 Usamodzielnienia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej

- Pomoc na kontynuujących naukę wychowanków rodzin zastępczych wypłacano 31 wychowankom w kwocie po 494,10 zł miesięcznie i 7 wychowankom po 500,00 zł – świadczenie przyznane zostało na zasadach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Świadczenia wypłacono na łączną kwotę 127.063 zł.
- Pomoc jednorazową na usamodzielnienie wypłacono 3 wychowankom na kwotę 14.823 zł.
- Pomoc jednorazową rzeczową na zagospodarowanie została wypłacona jednej usamodzielnianej wychowance na kwotę 4.900 zł.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

2.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze

- Średnia liczba dzieci w Domu Dziecka w Jarosławiu wynosiła w 2015 roku 35 z czego 3 przebywa w MOW, 1 dziecko w MOS, dwoje w Domu Samotnej Matki a jedno w szpitalu dziecięcym psychiatrycznym.
- W listopadzie 2015r. 1 dziecko przebywające od 2012r. w Domu dla Dzieci „Mieszko” (koszt utrzymania wynosił 5.618,90 zł) zostało przysposobione (adopcja zagraniczna z uwagi na niepełnosprawność dziecka).
- 7-ro rodzeństwa opuściło domy dziecka (3- Dom Dziecka w Jarosławiu i 4- Dom Dziecka w Nowej Grobli) i powróciło do domu rodzinnego. Rodzina znajduje się pod nadzorem kuratora zawodowego i ośrodka pomocy społecznej.

2.2 Dochody i wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- W 2015r. koszt utrzymania dziecka w Domu Dziecka w Jarosławiu wynosił 3.746,38zł i obowiązywał od lutego 2015r.
- W 2015r. w Domu Dziecka w Jarosławiu przebywało 11 dzieci z terenu innych powiatów. Otrzymano z tego tytułu dotację w łącznej kwocie 474.253,67zł.
- Natomiast nasz Powiat dotował pobyt 15 dzieci w placówkach na terenie innych powiatów na kwotę: 491.872,39zł.
- Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki w wysokości 10%, 30%, 50% na opiekę i wychowanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do gmin tych należą: gmina Jarosław, Radymno, Laszki, Pruchnik i Miasto Jarosław. Dochód dla Powiatu z w/w gmin wyniósł łącznie: 135.664,35 zł.

2.3 Usamodzielnienie wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych

- Placówki (domy dziecka, MOW, SOW) opuściło w 2015r. 7 osób.
- W 2015r. 13 wychowanków kontynuowało naukę. Wyplacono łącznie na to zadanie 51.018,20zł.
- Na koniec grudnia 2015r. naukę kontynuowało już tylko 9 wychowanków.
- W 2015r. wyplacono 1 wychowankowi pomoc na całkowite usamodzielnienie na kwotę 6.600,00zł.
- Pomocą na zagospodarowanie objęto 5 osób, z których 2 osoby kontynuują nadal naukę.
- Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej wyplacono na łączną kwotę: 17.624,11zł.
- Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej w większości wychowankowie przeznaczili na zakup niezbędnych rzeczy do mieszkania lub przeznaczili na jego remont.

3. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

3.1 rodzinna piecza zastępcza

pomoc dla rodzin zastępczych

- comiesięczna pomoc dla rodzin zastępczych planowana zgodnie z art.80 i 81 ustawy - 1.995.315 zł
- dofinansowanie do wypoczynku dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w wieku 6-18 lat planowana zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy - 37.800 zł
- jednorazowa pomoc na przyjęcie dziecka planowana zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy- 21.000 zł
- środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin niezawodowych i zawodowych planowana zgodnie z art.83 ust.2 ustawy - 52.500 zł
- świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - planowana zgodnie z art. 83 ust. 21 pkt 2 lit. b ustawy - 15.000 zł
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego planowana zgodnie z art. 83 ust. 4 ustawy- 15.000 zł

wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych

- comiesięczne wynagrodzenie dla rodziny zawodowej - planowane zgodnie z art. 85 ustawy - 223.900 zł,
- wynagrodzenie dla rodzin pomocowych planowane zgodnie z art. 85 ust. 6 i 7 ustawy - 5.250 zł,
- wynagrodzenie dla pomocy domowej w zawodowych rodzinach zastępczych wychowujących powyżej 3 dzieci planowana zgodnie z art. 57 ustawy - 45.700 zł,

pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych

- comiesięczna pomoc na kontynuowanie nauki planowana zgodnie z art. 146. ust. 2 ustawy - 199.900 zł

- jednorazowa pomoc na usamodzielnienie planowana zgodnie z art. 149 ustawy - 43.250 zł,
- jednorazowa pomoc rzeczowa na zagospodarowanie planowana zgodnie z art. 150 ustawy - 365.750 zł

wyliczenie środków finansowych jakie Powiat Jarosławski będzie przekazywał innym powiatom w ramach zawartych porozumień dotyczących umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych

- powiatowi strzyżowskiemu - 29.640 zł
- powiatowi łańcuckiemu - 29.640 zł
- powiatowi rzeszowskiemu - 25.200 zł
- powiatowi przeworskiemu - 39.634,80 zł
- powiatowi lubaczowskiemu - 12.600 zł
- powiatowi przemyskiemu - 12.872,40 zł
- powiatowi krośnieńskiemu - 86.979,40 zł
- gminie miejskiej Krosno - 42.824,40 zł
- miastu Rzeszów - 17.040 zł
- miastu Tarnów - 8.520 zł

Łącznie 3.325.316 zł

3.2 instytucjonalna piecza zastępcza

- wydatki na pokrycie kosztu utrzymania dzieci z terenu Powiatu jarosławskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów:

miasto Rzeszów - 70.800 zł
powiat przemyski - 121.130 zł
powiat lubaczowski - 263.000 zł
powiat przeworski - 166.350 zł

- zapotrzebowanie środków dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych na:

kontynuację nauki - 120.788,80 zł
wypłatę usamodzielnień - 115.944 zł
pomoc rzeczowa - 101.970 zł
placówki opiekuńczo-wychowawcze - 2.593.200 zł

Łącznie - 3.553.182,80 zł

3.3 W zakresie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, wychowankowie mają najwięcej trudności ze znalezieniem samodzielnych mieszkań. Najczęściej pozostają w mieszkaniach rodziców zastępczych, wynajmują pokoje, zdarzają się też powroty do rodzin biologicznych (często środowisk patologicznych).